

על "אורחים" ואורחות תרגול

דס"ן מרחב

מספר אורחים כאלה למערך — עלול הוא להשתבש לגמרי.

תופעה דומה נראית לא־פעם בחניון. כל כלי־הרכב והציוד של היחידה מוסוים כהלכה, ומשמעת־שבילים נשמרת בה בהקפדה. לעור מת זאת מסתובבת בשטח מכונית של שופ־טים או של צופים. — שאין עליה פיקוח ושאינה מוסוית. נקל להבין כי לתופעה זו השפעות מזיקות על רוחם, משמעתם וחינוכם של משתתפי התרגיל — ועל כושרה המב־צעי של היחידה כפי שהוא מסתכם בתרגיל.

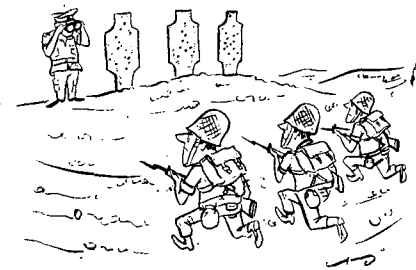
ועוד חזיון השכיח בתרגילים: תנועת לילה. לפי הוראות הפיקוד הגבוה נעים הגייסות תוך משמעת־לילה גמורה, הכוללת כמו־כן כיבוי אורות. לפתע צצים פה ושם אורות רכב, "מלאים" — ומפקד השדירה מתחיל לברר מי הפר את המשמעות; אזי מתברר לו, לרוב, שהמדובר ב"פגע" שאין לו שליטה עליו.

עם ההתקרבות אל האויב, שולח מפקד־הכוח פטרול־סיור לפנים; ומיד מצטרף אליו "אר־סף" של אורחים מעוניינים. הסיירים מת־קרבים אל היעד בזחילה, תוך שמירה מדוק־דקת על כללי אימוֹן־הפרט — אך המלוים נעים במלוא קומתם, ואפילו מציתים סי־גריות להנאתם. תופעה זו מרגיזה בדרך־השבע את החיילים, שכן הם משקיעים מאמץ רב בביצוע התרגיל — ואילו האורח לא ידק שאינו משתף פעולה, אלא אף מפריע למהלך הענינים.

ניתן לצטט כאן דוגמאות רבות נוספות, אך אסתפק באלה שהעליתי. די בהן בשביל להגיע למסקנות: יש להקפיד על קיום נוהל קבוע להתנהגות מבקרים ו"נספחים" למיניהם בתרגילים, יש לקבוע את מספרם ומקומם ואת אפשרויות התנועה שלהם, את חובותיהם ונוהגם (התייחסות, רישום, משך השהות בתרגיל וכו').

יש לשמור במיוחד על כללי הסודיות ובט־חון־שדה.

המתרגלים את תשומת־לבם לבעיות המש־מעת המבצעית. ודבר זה, שוב, עלול לעלות ביוקר כעבור זמן, בשעת פעולות של ממש; כי אם בתרגילים אינה מוקדשת תשומת־לב ראויה לכל הפרטים ה"קטנים" — הרי בהדרגה הופכת תופעה זו להרגל, ומקשה את

חושי המפקדים בכל מה שנוגע לארגון המש־מעת הקרבית.

כאן המקום להדגיש גם תופעה נפסדת נוספת: לעתים מזדמן הנך לתרגיל אשר בו אין לכאורה כל פיקוח על מעשי ה"אורחים", ול־מפקדות המתורגלות חסר מושג מדויק בדבר מספרם וטיבם. שכן יש תרגילים בהם אין, כנראה, "נספחים" אלה חייבים להתיצב ול־הירשם במקום מסוים ולא הוגדר ברורות מה צריכים להיות מעשיהם ותחום־פעולתם. תופעה זו עלולה אף לפגוע ישירות בסודיות הדרושה, ובעצם בטחון התרגיל.

הנה תמונה הלוקחה מהווי התרגילים: הגיי־סות נעים בתנועה־מבצעית — משטח־כינוס לשטח־היערכות, או בתנועה־לקראת־מגע. כל פרט ופרט מתוכנן היטב על־ידי קציני־המטה. היחידות שומרות על משמעת התנועה — אך בניגוד לרצונם של המפקדים המתורגלים, נגרם שיבוש חמור בשדירותיהן של היחידות: מתברר שיש בדעתן של "אורח" נכ־בד, בעל מכונית, ללוות את השדירה — והוא נכנס לתוכה ללא כל אישור; ולעתים קרובות מפקד השדירה, שדרגתו נמוכה יר־תר, "מתביש" להעיר על כך. עם כניסת

פעמים מספר מזדמן לי להשתתף בתרגילים שונים. אין לי כל ספק שמפקדי היחידות וחייליהם משקיעים מאמץ רב בהשגת המשי־מות שהוצגו בפניהם. כל תכניותיהם ופעולות־תיהם מבוצעות לפי מיטב יכולתם; ולעצם הענין — מצליחים הם להשיג את הנדרש מהם. אולם, יש וקורה — בניגוד לכונתם ורצונם של המפקדים והחיילים המתורגלים — שבמהלך ביצוע התרגיל חלים שיבושים ני־כרים במה שנוגע למשמעת המבצעית. פגם זה מתגלה, בדרך־כלל, לא־דוֹקא אצל מפקדים והחיילים המתורגלים, אלא אצל הצו־רים ו"הנספחים" למיניהם, המזדמנים לשטח התרגיל — כגון: אורחים משקיפים, ולעתים אף אנשי הבקרה והשפיטה. נראה כי יש בין אנשים אלה החושבים בטעות שהם כביכול אינם משתתפים בתרגיל — ועל־כן מותר להם לעשות ככל העולה על רוחם, מבלי לשמור על כללי המשמעת המבצעית.

מה הם הפגמים העיקריים שאנו מוצאים במעשי "אורחים" אלה?

נראה, למשל, את המתרחש לעתים בזמן עבודתה של קבוצת־סיור, או של קבוצת־פיקודות. קורה לעתים שה"אורחים" מתרוצצים סביב מפקד הכוח, מתוך ענין לשמוע ולראות מה רוצה המפקד ומה יעשה, ומדי פעם בפעם מביעים הם את דעתם בקול רם, אגב כניסה לתוך דברי אחרים. תכופות נגרמת צפיפות רבה כל כך סביב המפקד עד שעצם העבודה מופרעת — הן של המפקד והן של המפקדה בכללותה. נוסף לכך, הרי תנועה בלתי־פוסקת ובלתי־מאורגנת זו של "נספחים" אלה, מגלה לא־במעט את מקום פעולתה של המפקדה או של קבוצת־הסיור; והדבר מאפשר לאויב לאכן את מקומה, לפענח את כונותיהן של היחידות והעוצבות השונות ולהנחית את מכתו מן האויר או מן הקרקע. ברם, למטבע זה — גם צד שני, שכן, אם בעת שלום אין מהומה כזו גורמת לקרבנות של ממש, הרי מחלישה היא אצל